

Alkohol- och drogrutiner för Njudungsgymnasiet

Dokumenttyp:	Rutin
Beslutad av:	Skolkonferensen (2000-05-23)
Gäller för:	Njudungsgymnasiet
Giltig fr.o.m.:	2016-08-18
Dokumentansvarig:	Rektor
Senast reviderad:	2024-06-19
Senast granskad:	2024-06-19

Förebyggande arbete samt handlingsplan vid misstänkt eller bekräftad användning av droger

Njudungsgymnasiet i Vetlanda kommun ska erbjuda bästa möjliga studiemiljö så att eleven ska kunna genomföra sin utbildning på bästa sätt. Målsättningen är att göra eleven anställningsbar och/eller förbereda för vidare studier. Skolan ska verka för ett aktivt samarbete mellan elev, hemmet, skolan, socialtjänsten, polis och föreningsliv. Syftet med samarbetet är att i första hand förebygga missbruk och i andra hand tidigt upptäcka missbruk. Njudungsgymnasiet ska vara en drogfri skola och som elev och personal får man därmed inte missbruka droger och inte vistas i skolan i påverkat tillstånd.

Målsättning

- Att arbeta och förebygga för att förhindra att ungdomar börjar använda droger
- Att så tidigt som möjligt upptäcka missbruk
- Att aktivt engagera elever och i förekommande fall vårdnadshavare i arbetet mot droger
- Att arbeta för att samarbetet med socialtjänst och polis fortlöpande pågår
- Att alltid agera då det framkommer att det förekommer bruk av droger genom att följa handlingsplanen vid misstänkt eller bekräftad användning av droger

Det är skolans ansvar att utbilda både elever och personal i drogfrågor. Detta kan ske i undervisning, vid diskussionstillfällen, föreläsningar samt föräldrainformation. Arbetet med drogfrågor planeras inför varje läsår. Förvaltning, skolledning, elevhälsan och pedagoger har ett gemensamt ansvar för planeringen och genomförandet. Skolans personal och elever ska vara informerade om skolans plan gällande droger.

Njudungsgymnasiet

Vetlanda kommun, 574 80 Vetlanda
njudungsgymnasiet.se, njudungsgymnasiet@vetlanda.se
Telefon: 0383-975 50

Följande definieras som en drog i det här dokumentet

- Alkohol
- Narkotika
- Dopningspreparat
- Läkemedel (icke medicinskt bruk)
- Sniffning
- Nätdroger

Upptäcka

Att upptäcka drogmissbruk så tidigt som möjligt ger goda förutsättningar att hindra en utveckling som kan leda till ett beroende. Det är ett ansvar som all personal på skolan har. **Ökad frånvaro är den enskilt viktigaste signalen att ha uppsikt på** men det är helhetsbilden av elevens situation som är vägledande, inte enbart enstaka tecken. Det gäller därför att vara observant på många kännetecken. Dessa kan bero på pågående missbruk;

- Ökad frånvaro och sena ankomster
- Beteendeförändring
- Försämrade skolprestationer

Förhållningsätt

- Personal på skolan som får kännedom, misstanke eller signaler om att droger förekommer eller används av elever vid skolan ska anmäla detta till ansvarig rektor. Vid rektors frånvaro görs anmälan till gymnasiechef. Denne har ansvaret för att arbetet fördelas och utförs enligt arbetsgången. Berörd personal hanterar sedan ärendet enligt rutin.
- Vid misstanke om eller konstaterat fall av droganvändning ska rektor, kurator, skolsköterska och berörd personal inom elevhälsan informeras.
- Dokumentation sker fortlöpande av personal genom EHS-protokoll, anteckningar m.m.
- Information som kommer fram under ärendet ska fortlöpande dokumenteras av berörd personal och diarieföras då det krävs.
- Dialog med vårdnadshavare förs kontinuerligt under ärendets gång då det är fråga om minderåriga elever.
- Om det finns skäl kan enskilda ärenden avvika från handlingsplanen.
- Skolan har ett ansvar för att hjälpa den som missbrukar droger. Hjälpen kan finnas inom eller utanför skolan. Skolan ska ansvara för att hjälpen erbjuds till den som behöver den.
- Planen omfattar alla som har skolan som arbetsplats; elever, pedagoger och övrig personal.
- Planen ska vara ett levande och välkänt dokument som skolans personal utvärderar och reviderar i maj, juni alternativt augusti varje år.

Langning och droginnehav på skolan

Langning på gymnasieskolan eller domstolsbeslut avseende langning ska meddelas av rektor till Barn- och utbildningsnämnden för beslut om avstängning för längre tid än två veckor. Handlingsplan upprättas enligt rutin.

- Elev som ertappas med att använda eller förmedla droger på skolan ska **omedelbart avisas** från skolan och vårdnadshavare meddelas om eleven är under 18 år. Den som upptäcker det gör en anmälan till rektor för verkställighet. Anmälaren får vara anonym. Eleven kan stängas av från praktiska ämnen i skolan i avvaktande på åtgärd. Anmälan görs till polis och socialtjänst. Eleven och vårdnadshavare (ev. endast myndig elev) kallas till EHS (elevhälsasamråd) för att gemensamt komma fram till en handlingsplan relaterat till skolsituationen. Vid denna EHS kan eventuellt annan myndighetsperson (ex. socialsekreterare, fältsekreterare, polis) delta. Föräldrar till elev över 18 år kan kontaktas endast med elevens samtycke. För myndig elev görs en bedömning om det är skäligt för anmälan till socialtjänsten.
- Elevskåpen är inte elevens privata utrymme. Skolan kan i vissa situationer ta beslut om att öppna skåp. Det gäller exempelvis vid misstanke om droger.

Rutiner vid arbete med droghantering på förekommen anledning

- I. Kartläggning av ärendet. Vad vet vi? Vad behöver vi ta reda på?
 - a. Om det behövs omedelbara insatser för att säkra någon eller flera individers trygghet ska rektor se till att så görs.
- II. Eleven kallas till ett första samtal där eleven konfronteras med misstanken om droganvändning.
 - a. Om eleven är minderårig ska vårdnadshavare kallas till mötet alternativt kontaktas per telefon och ge sitt samtycke. Det ska alltid vara minst två personer, en kurator och någon annan lämplig personal från skolan.
 - b. Är eleven myndig får vårdnadshavare inte kontaktas utan elevens medgivande.
 - c. Eleven erbjuds att lämna drogtest i form av urinprov.
 - d. Elev och vårdnadshavare ska alltid upplysas om att drogtest är frivilligt. (se bilaga "Samtycke")
 - e. Drogtest utförs av socialtjänsten och bokas av kurator.
 - f. Vid misstanke om brott görs anmälan till socialtjänst och polis, detta görs av rektor.
- III. Om eleven testas positivt, erkänner missbruk och/eller hantering av droger.

- a. Om en elev är omyndig görs en orosanmälan till socialtjänsten. För myndig elev görs en bedömning om det är skäligt för anmälan till socialtjänsten (menprövning). Rektor/kurator ansvarar för att så görs.
 - b. Det upprättas en handlingsplan, i samarbete med socialtjänst, för elevens fortsatta skolgång. Handlingsplanen sträcker sig rimligtvis till cirka 4 veckor.
 - c. Eleven informeras om att detta kan få konsekvenser för utbildningen och kan leda till att examen inte kan erhållas/garanteras.
 - d. Polisanmälan görs om det är fråga om försäljning eller akut situation exempelvis hot eller synbart påverkad elev. Rektor och kurator ser till att detta görs.
- IV. Om eleven förnekar missbruk och tackar nej till drogtest men misstanken kvarstår.
- a. Informeras vårdnadshavaren och om eleven är myndig ska samtycke finnas för kontakt med vårdnadshavare.
 - b. Om en elev är omyndig görs en orosanmälan till socialtjänsten. För myndig elev görs en bedömning om det är skäligt för anmälan till socialtjänsten (menprövning). Rektor/kurator ansvarar för att så görs.
 - c. Det upprättas en handlingsplan för elevens fortsatta skolgång.
 - d. Under den tid som handlingsplanen sträcker sig, rimligtvis inte mer än 4 veckor, är det möjligt för skolan att stänga av eleven från praktiska moment i utbildningen.
 - e. Eleven informeras om att detta kan få konsekvenser på utbildningen och kan leda till att examen inte kan erhållas/garanteras.
 - f. Det erbjuds samtal med eleven om vilka andra orsaker som kan ligga till grund för misstanken samt motivationssamtal med eleven med mål att koppla in behandlare/fältsekreterare från socialtjänsten. Rektor/kurator ansvarar för att dessa samtal förs.

Arbetsgång

Då elev testats positivt för droger alternativt tackat nej till drogtest på förekommen anledning

- Samarbete mellan skola och socialtjänst påbörjas snarast. Om skolan har gjort en anmälan till socialtjänsten angående misstanke om droganvändning får skolan återkoppling från socialtjänsten om utredning startas eller inte.
- Om en elev lämnat drogtest som visat positivt på narkotika kan eleven stängas av från praktiska moment i skolans lokaler under den tid som handlingsplanen löper på. Eleven informeras om att detta kan få konsekvenser på utbildningen och kan leda till att utbildningen inte kan fullföljas enligt den tidsplan som anges i den individuella studieplanen.

- Rimlig tid för arbete med handlingsplanen är 3 - 4 veckor men om eleven under denna period inte nått framsteg i riktning mot drogfrihet kan det bli fråga om längre avstängning med stöd av arbetsmiljölagen.

Ansvarsområden

- I. Rektor i samarbete med berörd personal, oftast kurator, ansvarar för att handlingsplan upprättas tillsammans med elev/vårdnadshavare.
- II. Elev/vårdnadshavare tillfrågas gällande hävande av sekretess som gäller mellan socialtjänst, skola och polis så att ett öppet samarbete kan ske. Allt för elevens bästa.
- III. I handlingsplanen erbjuds eleven att lämna drogtester kontinuerligt, så länge testerna är positiva på droger och efter detta så länge det behövs. Detta avgörs från fall till fall beroende på aktuell drog osv.
- IV. För att återgå till studier som innefattar praktiska moment ska eleven lämna drogtest som visar negativt på droger vid minst två tillfällen och med cirka en veckas mellanrum mellan testtillfällena.
- V. En del av handlingsplanen behöver i vissa fall handla om studier. Mentor och specialpedagog är samordningsansvariga för den delen. Specialpedagogen ansvarar för dokumentationen kring elevens studier.
- VI. I handlingsplanen skapas det möjlighet för eleven att arbeta vidare med sina studier i samarbete med specialpedagog:
 - a. Handlingsplanen löper så länge då eleven lämnat positivt drogtest.
 - b. Rimlig tid för att nå drogfria tester eller uppvisa framsteg är cirka 4 veckor.
- VII. I handlingsplanen framgår det vem som är ansvarig kontaktperson för arbetet.
- VIII. I handlingsplanen erbjuds eleven fortlöpande samtal med kurator, mentor och/eller annan personal.
- IX. Alla åtgärder och möten dokumenteras av rektor/kurator.
- X. Uppföljning av ärendet sker genom fortlöpande kontakt med kurator eller rektor (och berörd personal).
- XI. När eleven återgår i studier/praktiska moment upprättas en ny handlingsplan gällande studier i de fall behov finns.

TECKEN/SYMTOM SOM KAN TYDA PÅ MISSBRUK

Alkohol och narkotika

- Beteendeförändring
- Trött på morgonen
- Förändrade matvanor/vikt
- Allmänt håglös
- Humörsvängningar
- Skolkar/sena ankomster/sjukskriven
- Deprimerad
- Ångest
- Lättirriterad/svår att nå/drar sig undan
- Likgiltig
- Nya tankesätt och ideal
- Symboler/smycken/märken/kläder m.m.
- Försämrade hygien
- Sämre koncentrationsförmåga
- Minnesstörningar
- Sämre arbetsprestation
- Förändrad efter rast/lunch
- Sover oroligt/sömnproblem/mardrömmar
- Klagar över magproblem
- Aggressiva tendenser
- Nya okända kompisar/bekanta dyker upp
- Alltid på väg ut
- Det försvinner pengar, lånas pengar, säljs kapitalvaror
- Alltid godissugen, starkt behov av sötsaker
- Röda ögonvitor, blodsprängda ögon
- Förstorade/förminskade pupiller

- Törst, muntorrhet och hosta
- Sludrande och otydligt tal
- Ostadiga handrörelser

Dopingmedel

- Snabb ökning av kroppsvikt och muskelmassa
- Kroppen ser uppblåst ut, vätskeansamling
- Svårartad akne i ansikte och på överkropp
- Aggressivitet, snabba humörsvängningar
- Personlighetsförändring
- Nedstämdhet/ ångest/sömnproblem samt förföljelseidéer
- Ökad träningslust, blir glad över att kunna träna mer än vanligt
- Oerhört kroppsfixerad, klär sig så att muskler syns
- Förändrade matvanor, äter extremt fettsnål mat (kolhydrater och protein)
- Intar ofta olika former av kosttillskott
- Ekonomiska problem

Enstaka förändringar enligt ovan kan stämma på nästan alla barn och vuxna. Se därför listan i sin helhet och med sunt förnuft.